

Chiến Binh Gốc Việt trong Lịch Sử

Giao Chỉ - San Jose

Thâm niên quân vụ

Nếu một thanh niên gốc Việt gia nhập quân đội Mỹ vào đầu thập niên 80, ngày nay chiến binh này đã giải ngũ và có thể trải qua trên 30 năm quân vụ. Thâm niên còn hơn các đại tướng của quân lực Việt Nam cộng hoà Tháng 9 năm nay 2014 hội quân nhân Mỹ gốc Việt sẽ có dịp tuyên dương người lính thâm niên nhất trong 1 dạ tiệc tại Hotel Hilton thủ đô Hoa Thịnh Đốn. Người đó là chuẩn úy chuyên viên bậc 5 Phạm Kim. Trong tài liệu mà viện bảo tàng Việt Nam ghi nhận được có 2 vị đại tá cũng trên 30 quân vụ nếu tính gồm cả thời VNCH và thời kỳ phục vụ trong đơn vị đồng minh. Đại tá Trần đình Vy có trên 20 năm từ trung sĩ mà lên đại tá tại Việt Nam cho đến hơn 10 năm từ thiếu tá lên đại tá trong binh đoàn lê dương của Pháp. Y sĩ đại úy Nguyễn Dương của VNCH có hơn 10 năm tại Việt Nam lại thêm 20 năm trong quân đội Mỹ. Cấp bậc cuối cùng là đại tá quân y của lực lượng. Cuộc đời của quý vị đã trải qua những kinh nghiệm rất lạ lùng đặc biệt. Quân đội là một trường đời khác biệt và luôn luôn có nhiều thử thách. Họ là những người có được phần số nhưng biết nắm lấy cơ hội và đã hoàn tất trách vụ trong một thời gian rất lâu dài. Ngôn ngữ, thể chất, văn hóa, kỳ thị, cô đơn là những vấn nạn hàng ngày. Đời của quý vị là những chuyện cần được kể lại.

Tham dự thế chiến thứ nhất

Nói đến các chiến binh gốc Việt trong hàng ngũ đồng minh. Chúng ta phải đi ngược dòng lịch sử tìm hiểu về chuyện 100 năm xưa khi thế chiến thứ nhất bùng nổ tại Âu Châu tháng 8-2014. Năm 1946 toàn quốc Việt Nam kháng chiến, trong tuổi thiếu niên gia đình tôi tản cư về quê mẹ làng Bình Hải, huyện Yên Mô, Ninh Bình. Tôi theo học lớp nhất. Thầy giáo toán lấy 1 cô gái xinh đẹp trong làng. Cô giáo là con 1 bà góa có chồng được kể lại là đi lính Pháp đánh giặc Đức.

Năm 1914 trong làng phải đề cử tráng đinh đi lính giúp nước Pháp. Anh tráng đinh này là 1 trong hàng ngàn binh sĩ An Nam tham dự đệ nhất thế chiến tại Âu Châu. Anh thanh niên quê Bình Hải ra đi độc thân, nhưng thực ra đã để lại 1 thôn nữ có bầu thành ra bị coi là chữa hoang. Người chiến binh đó không bao giờ trở lại. Cô giáo họ Đặng vợ thầy dạy toán vẫn nhắc nhở mãi về người cha biệt xứ. Trong làng sau này có vài người trở về trong hàng ngũ lính Liên hiệp Pháp sau khi thế chiến thứ nhất chấm dứt năm 1918. Nhưng cha cô giáo không thấy trở về.

Hình ảnh lính Việt trên chiến trường Âu Châu

Mới đây trên mạng lưới điện toán phổ biến tràn ngập hình ảnh chiến binh Việt Nam tham dự thế chiến thứ nhất. Hãy tưởng tượng 100 năm trước, các thanh niên Việt Nam mặc quân phục nửa tây nửa ta. Chân quần vải gọi là xà cạp, đầu đội nón chóp kiểu lính thú, cầm cây súng trường với lưỡi lê thật dài. Tất cả xuống tàu cập bến Marseille. Các chiến binh này tập trung thành các đại đội biệt lập trong binh đoàn Pháp tham dự các mặt trận từ Pháp, Bỉ, Hy Lạp và các quốc gia Âu Châu. Tất cả đều sinh hoạt bằng Việt ngữ, ăn cơm bằng đũa, hút thuốc lào. Do các thầy cai, thầy đội Việt Nam chỉ huy và liên lạc với các sĩ quan Pháp.

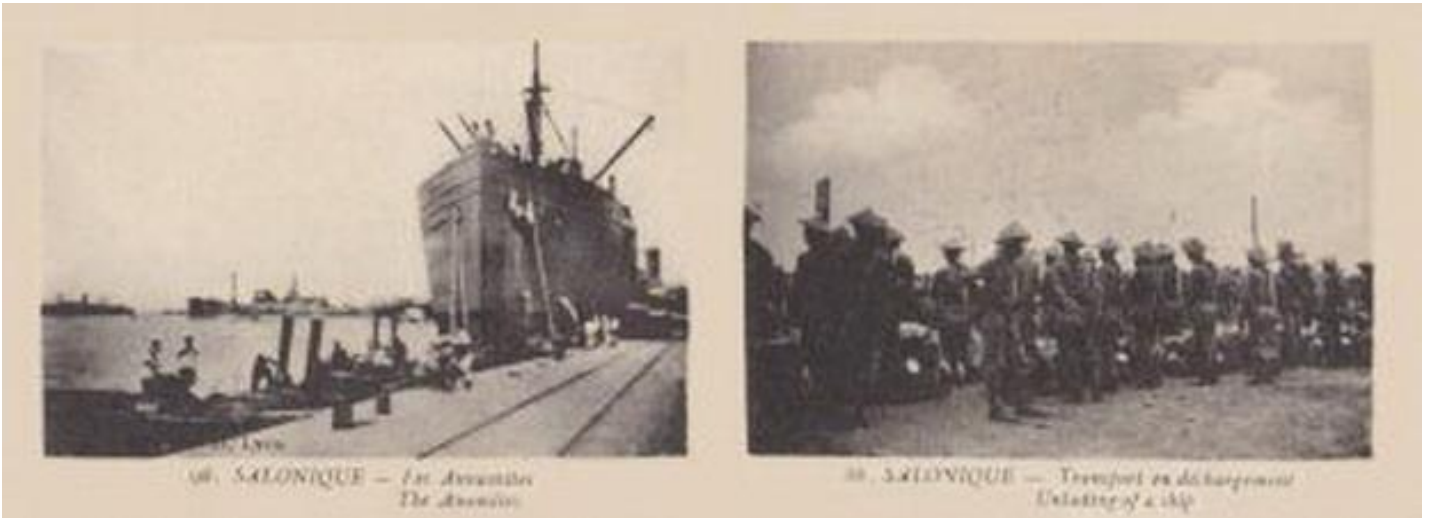
Ảnh hiếm về binh lính người Việt trong Thế chiến

Nhân dịp kỷ niệm 100 năm ngày mở màn Thế chiến I, xem lại một số hình ảnh về binh lính người Việt tham chiến trong thành phần Quân đội Pháp.

Khi Pháp thực hiện việc xâm lăng và cai trị Việt Nam (khi đó họ gọi là An Nam), để bình định thêm các thuộc địa và gây chiến với nhiều quốc gia khác, lực lượng binh lính người Việt được chiêu mộ để phục vụ cho mục đích chiến tranh này, dấu chân của họ đã in khắp các chiến

trường Âu Phi. Không thể tưởng tượng con số thanh niên Việt trong 4 năm 1914-1918 đã có đến gần 100,000 người tham dự đại chiến thế giới lần I tại Pháp.

Tại cảng Lyon - Pháp, những binh lính

Năm 1915, những người lính An Nam cập cảng Marseille cùng binh lính Pháp tham gia Chiến tranh thế giới thứ I (CTTG I) En 1915, le port de Marseille, les soldats annamites et les soldats français ont participé à la Première Guerre mondiale (CTTG I)

người Việt đầu tiên đặt chân lên đất Pháp để rồi từ đó ngang dọc Âu châu.

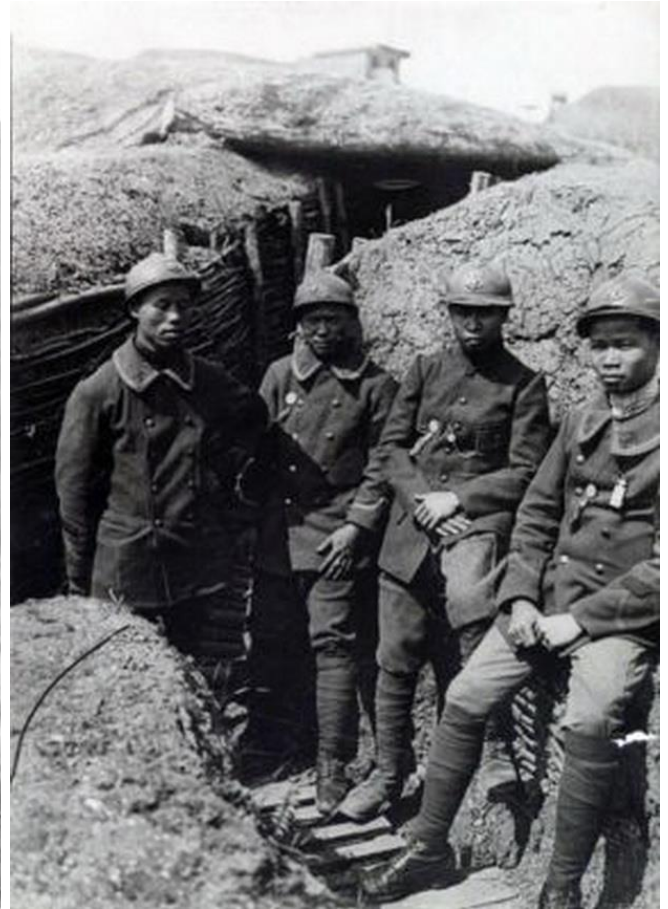

Lính An Nam (Vietnam) tại Saint-Raphael, đây là những người lính thiện chiến nhất trong chế độ bảo hộ Pháp

Lính An Nam thời đó đã chiến đấu dũng cảm tại mặt trận sông Marne miền bắc gần biên giới Đức. Tại đây 2 bên đồng minh và liên hiệp đã có cả trăm ngàn người thương vong. Lính viễn chinh An Nam cũng có nhiều hy sinh đáng kể. Hiện nay các tử sĩ gốc Việt được chôn cất tại các nghĩa trang dành cho lính Đông Dương tại Gironde, Gére và Udomista Albanie.

Sau chiến tranh số còn lại được về quê cũ. Một số còn tiếp tục ở lại quân ngũ đến đệ nhị thế chiến. Phần lớn ở lại đất Pháp lập gia đình và trở thành những cộng đồng Việt đầu tiên có mặt tại Âu châu. Trong thời gian từ 1914 đến 1918 tổng số chiến binh An Nam tại Âu châu là 100 ngàn người.

Hình ảnh tại nghĩa trang Gironde có mộ bia đề tên tử sĩ An Nam Đặng Văn Thu, tôi không biết đây có phải là cha của vợ ông thầy dạy toán của tôi ở làng Bình Hải gần 70 năm trước. Thời kỳ đó thanh niên Việt Nam đi lính cho Pháp tham dự đệ nhị thế chiến dường như hiếm có các sĩ quan. Giỏi lắm chỉ là ông cai, thầy đội hay lên đến quan quản tức là thượng sĩ đã là cao cấp lắm. Riêng có trường hợp đại úy phi công anh hùng của quân đội Pháp là ông Đỗ Hữu Vỹ con trai của tổng đốc Nam Kỳ Đỗ Hữu Phương.

Người Pháp dùng rất nhiều lính Việt tại chiến trường Ypres. Năm 1914 - 1918 tại mặt trận sông Marne, binh lính An Nam trong các chiến hào

Năm 1916, lính An Nam tại chiến trường Hy Lạp xa xôi -- Văn hóa Việt vẫn được những người lính mang theo tới tận trời Âu

Đại úy Đỗ hữu Vy rớt máy bay bị thương nên chuyển qua chỉ huy đơn vị lê dương và hy sinh tại mặt trận biên giới Đức.

Ngày nay, người Việt tại Pháp không biết bao nhiêu người còn nhớ đến những người lính An Nam chiến đấu bên cạnh phe đồng minh trong thế chiến. Dường như chỉ còn 1 số rất ít quan tâm đến đặt vòng hoa tưởng niệm hàng năm. Công việc làm bia tưởng niệm và đặt hoa hàng năm vẫn chỉ còn trông cậy vào 2 vị chiến binh cao niên là bác sĩ Hoàng cơ Lân và đại tá Trần đình Vy.

Lính Mỹ hy sinh tại Âu châu cả đệ nhất và đệ nhị thế chiến với cả trăm ngàn quân. Hàng năm vẫn có các du khách Mỹ ghé đến tưởng niệm tại các nghĩa trang trên đất Pháp. Còn về phần người Việt, ngay cả trong sử của người xưa cũng không ghi nhận, nói chi đến việc ghé thăm.

Một hình ảnh rất thuần Việt : hút thuốc Lào

Nghĩa trang dành cho binh lính Đông Dương tại Gironde, nơi những người con đất Việt yên nghỉ Cimetière pour les soldats d'Indochine en Gironde, terre où le peuple vietnamien reposent en paix

Trong quân đội Mỹ

Trăm năm trước, năm 1914 là chuyện của thế chiến thứ nhất, bây giờ 100 năm sau 2014, chúng ta có các tin tức và hoàn cảnh mới.

Ngày thứ bảy 27-9-2014 tại thủ đô Hoa Kỳ với lá rụng mùa thu, hội quân nhân Mỹ gốc Việt VAAFA sẽ tổ chức đại hội lần thứ 4. Từ San Jose, nhân danh Việt Museum chúng tôi sẽ có 1 phái đoàn lên thủ đô tham dự. Ngoài việc hiện diện trong đêm dạ tiệc của VAAFA, chúng tôi sẽ phối hợp đi thăm viếng và đặt vòng hoa tại các nơi sau đây.

Đài kỷ niệm đệ nhất thế chiến, nơi ghi dấu các chiến binh Hoa Kỳ, đồng minh trong đó có cả chục ngàn lính Việt Nam hy sinh từ 100 năm qua. Kế tiếp là bức tường tưởng niệm 58 ngàn lính Mỹ hy sinh tại Việt Nam. Vào đến nghĩa trang Arlington phái đoàn sẽ ghé lại khu tử sĩ miền Nam có mặt trong nghĩa trang quốc gia của liên bang mà lúc đầu chỉ dành cho miền Bắc.

Nhưng quan trọng hơn hết là phái đoàn sẽ đến thăm khu có phần mộ của 10 chiến binh Việt Nam Cộng Hòa. Trong nhiều hoàn cảnh đặc biệt, cơ quan chung sự Hoa Kỳ đã đem di hài lính Việt Nam chung với tử sĩ Hoa Kỳ về thủ đô. Sau cùng các chiến binh VNCH đã nằm riêng ở 1 khu chiến sĩ đồng minh của Mỹ. Các chiến binh VNCH nằm ở đây đã nửa thế kỷ. Những bông hoa muôn gửi đến những người tử sĩ sẽ nhắc nhở đồng bào ta ở thủ đô lưu tâm đến mỗi kỳ lễ chiến sĩ trận vong.

Trong các năm qua, 5.000 chiến binh Mỹ gốc Việt chiến đấu trên chiến trường Trung đông đã có 12 người hy sinh. Các tử sĩ khác chôn cất gần nơi gia đình cư ngụ tại các tiểu bang. Riêng có 1 chiến binh chôn tại Arlington.

Vào chiều ngày chủ nhật 28 tháng 9-2014 tại hội trường khu Eden của hội người Việt cao niên, chúng tôi sẽ có buổi nói chuyện về Việt Museum đã hoàn tất tại San Jose. Câu chuyện 100 năm người Việt mặc quân phục chiến đấu trong đệ nhất và đệ nhị thế chiến. Cuộc chiến đấu tại Việt Nam trong 21 năm từ 54 đến 75. và chuyên 5000 quân nhân gốc Việt hiện diện trong quân đội Hoa Kỳ. Trong mọi hoàn cảnh và ở bất cứ phương trời nào người Việt vẫn chứng tỏ nỗ lực làm tròn nhiệm vụ. Thể hiện đặc tính truyền thống của dân tộc. Tại Pháp 100 năm trước có đại úy phi công Đỗ hữu Vỹ những năm sau cùng chiến đấu chống Đức trong binh đoàn Lê Dương. 80 năm sau có đại tá Trần đình Vỹ cũng chỉ huy lính lê dương tại Pháp. Ngày nay chúng ta có chuẩn tướng Lương xuân Việt chỉ huy đơn vị khinh kỵ Hoa Kỳ.

Dù ở phương trời Âu 100 năm trước hay ở đất Mỹ 100 năm sau thì người lính gốc Việt cũng vẫn một lòng quyết tâm đề cao dòng giống Lạc Hồng. Đoạn văn sau cùng tướng Lương Xuân Việt đã đọc bằng Việt ngữ trong bài diễn văn nhận cấp bậc tại Texas.

Thưa quý vị lãnh đạo cộng đồng và các anh em quân lực Việt nam Cộng hòa. Sự hiện diện của quý khách là một vinh dự cho gia đình chúng tôi. Tôi biết có nhiều người phải lặn lội đường xa đến tham dự. Nhìn những bộ quân phục lòng tôi thật buồn ngủi, xót xa. Những người đã làm con tim tôi rung động về 3 chữ Danh dự, Trách nhiệm, Tổ quốc. Và ý nghĩa của lời dặn dò của cha ông để lại như: Nam quốc sơn hà, Nam đế cư...Di đại nghĩa, thắng hung tàn. Di chí nhân, dịch cường bạo. (Đem đại nghĩa, thắng hung tàn. Lấy chí nhân, thay cường bạo) Chính thân phụ tôi, là đồng đội của các anh, nên lúc nào nữa trái tim tôi cũng hướng về đất mẹ dù đã hơn 30 năm xa cách. Không có sự hy sinh xương máu của các anh thì chúng tôi chắc chắn cũng không có ngày hôm nay. Tổ quốc mãi mãi ghi ơn. Vậy tôi xin các anh nhận cái chào của tôi..

Trong lịch sử thăng cấp tướng, đây là lần đầu tiên 2 phút Việt ngữ đã được xử dụng. Ông nói cho chúng ta, cho người chiến binh VNCH và cho thân phụ của ông không còn nữa:

Tại quê hương Việt Nam và trên thế giới, biết bao nhiêu anh hùng liệt nữ Việt Nam đã qua đi từ cả trăm năm. Nếu phải nói với tiền nhân bằng Việt ngữ, bạn sẽ tìm đến đâu và sẽ nói điều gì